

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једанпут, а према потреби и више пута недељно. Преплата се полаже у напред, и то најмање за пола године код свију полицијских власти, и износи: 20 динара на годину за државна и општинска надлештва, а за све друге претплатнике у опште 12 динара годишње. За иностранство: годишње 24, полугодишње 12 динара у злату. Поједини бројеви „Полицијског Гласника“ не продају се. Рукописи се не враћају.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

РАЗГРУПИСАВАЊЕ ОПШТИНА

Указом Његовог Величанства Краља Петра I. одобрена су решења Народне Скупштине, сазване у први редовни сазив за 1. октобар 1908. године, од 15. јануара 1909. године, која гласе:

да се села Бабин Као и Козја одвоје од своје садање општине горњо-гламске, у срезу белопаљачком, округа пиротског и образују нову општину под називом: општина бабинкаоска, — у истом срезу и округу;

да се село Бреснички одвоји од своје садање општине прекадинске, среза прокупачког, округа топличког, и споји са општином белољинском, која је сада свој назив заменила називом: општина коњењска, у истом срезу и округу;

да се села Бела Вода, Бучинац и Добротин, са засецима: Јованов Лаз, Балчак и Селиште, одвоје од своје садање општине влаховске, и споје са општином југ-богдановачком, среза добричког, округа топличког; а село Туковац да се одвоји од своје садање општине влаховске, у срезу добричког, округа топличког и споји са општином доњо-топаоничком, среза прокупачког, истог округа;

да се село Дрен одвоји од своје садање општине варошице Лазаревца, у срезу колубарском, округа београдског, и да оснује нову општину под називом: општина дренска, у истом срезу и округу.

да се села Кадина Лука и Палежница одвоје од своје садање општине славковачке, у срезу колубарском, округа ваљевског, и да оснују нову општину, под називом: општина кадилучка, у истом срезу и округу;

да се село Осеченица одвоји од своје садање општине брежђанске у срезу колубарском, округу ваљевском, и да образује нову општину под називом: општина осеченичка, у истом срезу и округу;

да се села Торник и Савковић одвоје од своје садање општине оровичке, у срезу азбуковачком, округа подринског, и да оснују нову општину под називом: општина торничка, у истом срезу и округу;

да се село Драгодб одвоји од своје садање општине царинске, у срезу азбуковачком, округа подринског, и да образује нову општину под називом: општина драгодолска, у истом срезу и округу.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 23. јануара 1909. г. у Београду.

РАСПИС

свиима начелствима окружних и Управи града Београда.

По представци мог претходника од 30. IX. 1906. год. ПБр. 19835 господину Министру правде, да се расправи питање о форми и начину потврде општинских уверења, која се издају земљоделцима ради преноса (отуђења) непокретног имања, пошто су законске прописе о томе разнолико тумачили првостепени судови и полицијске власти, господин Министар правде изволео је доставити ми по овом питању одлуку опште седнице Касационог Суда од 5. јануара 1909. год. Бр. 12748, која гласи:

„Услед захтева г. Министра правде од 10. новембра 1908. год. Бр. 13741, да му Касациони Суд да своје мишљење о томе: на који би начин полицијске власти требале да врше потврду уверења о којима је реч у правилима Министара правде од 4. фебруара 1874. год. прописана за извршење тач. 4. а §. 471. грађ. суд. поступка, по коме законском пропису земљорадник по правилу, може од своје земље отуђити само вишак преко пет дана и једног дана окућнице, — Касациони Суд у општој седници својој, састављеној на основу тач. 2. §. 16. свога устројства, проучио је ово питање па је нашао:

Поменуто законско наређење је карактера јавно правног, изазвано потребом

да земљорадник не остане без своје земље. Према томе, при сваком отуђењу земље од стране земљорадника мора се имати поуздан доказ, да земљораднику остаје још онолико земље, колико се тим законским прописом тражи.

Како је општинска власт сваком сопственику најближа власт, а и најпознатија са његовим стањем и приликама, то је најприродније, да доказ односно уверење о остатку земље издају општинске власти, које и иначе у случају преноса врше премер земљишта и потврду тапија. Ово и тим пре, што оне и по закону о општинама — тач. 4. чл. 97. издају уверења о имовном стању својих становника.

Потврда тих уверења од стране полицијске власти потребна је већ из тога разлога, што је она надзорна власт над општинском влашћу, те је, као таква, законом позвана да утврди аутентичност њихову. Ипак у овом случају где јавни интерес има тако велику улогу, не сме се улога полицијске власти ограничити само на потврду истинитости потписа и печата општинске власти. Зато је судска практика, сагласно са реченим правилима Министровим, за све време откад овај закон постоји тражила: да полицијска власт утврди истинитост и саме садржине тога општинског уверења, на име да каже: да се о истинитости његове садржине и сама уверила. Потребно је пак одмах казати, да то не значи дужност полицијске власти да у овом случају и сама увек ради оно што је и општинска власт радила, на име да и полицијски чиновник увек изврши премер остале земље земљорадникове. То би било непотребно вршење двапут једног истог посла, нити би полицијска власт могла да стигне за све то. Довољно је оставити њој да сама бира пут и начин, којим ће се у конкретном случају уверити о истинитости садржине уверења о остатку земље. Пре свега она ће се о томе уверавати слушањем лица, која су уверење издала, затим и другим потребним пропитивањем па ће уверење као истинито и у садржини потврдити, ако јој ни после свега

тога, ништа не даје повода за сумњу о томе, а тек при појави какве сумње учиниће се премер земљишта и у присуству полиц. чиновника. Потврда истинитости садржине од стране полициске власти има, дакле, тај значај: да полициска власт пропитивањем и својим сазнавањем није открила ништа што би давало повода за сумњу, него је све говорило за истинитост свега што се уверењем тврди. На том гледишту судска практика је увек остала при примени овог законског прописа, па и онда кад је тражила, да полициска власт у потврди каже, да истинитост садржине тврди и по својем лично сазнању, јер ово „лично сазнање“ не значи и премер извршен баш полициским чиновником, који то тврди, пошто се лично сазнање може прибавити и иначе.

Из ових разлога Касациони Суд, сагласно са досадашњом практиком, остаје при том мишљењу, да је за тачно вршење прописа тач. 4. §. 471. грађ. суд. поступка потребно: да општинско уверење о остатку земље земљорадника буде издано од стране кмета и три одборника општинска и потврђено полициским влашћу, која ће тврдити како истинитост потписа тако и да се сама уверила о истинитости садржине тога уверења. Таква потврда потребна је и за уверења да неко од земљоделства не живи.“

Саопштавајући ово полициским властима, препоручујем им да се од сада при потврди уверења општинских власти о остатку земље земљораднику, и да неко од земљоделства живи, управљају и поступају по овом мишљењу опште седнице Касационог Суда и да сва поднесена им а непотврђена уверења, одмах потврде.

ПБр. 1928.

31. јануара 1909. год.
у Београду.

Министар
унутрашњих дела,
Св. Милосављевић с. р.

РАСПИС свима окружним начелствима

Према прибављеним извештајима, у целој земљи пао је јак снег, а по планинама и висовима налазе се велики сметови.

Наше планинске реке бујне су и често наносе штете и при обичним већим кишима, а наглим сливовима и оне и остале веће реке чине огромне штете скоро сваког пролећа, нарочито у времену, кад се почне топити снег на планинама и висовима.

Како је ове зиме нападао врло велики снег, а приближује се пролеће могућно је да ће бити ове године веће поплаве. Према томе потребно је да и грађани и власти, полициске, самоуправне, окружне и среске и општинске благовремено предузму све мере да отклоне штете од поплава.

Стога препоручујем свима начелствима:

1., да обавесте грађане о могућној изненадној опасности од поплава, и по-

о ову их, да све оно, шта према природи и положају места и воде може бити изложено штети, благовремено склоне;

2., да полициске власти прикупљају тачне податке о стању и кретању воде, па на случај и најмање сумње о надоласку воде, брзо телеграмима извештавају низводне власти, као што ће начелство о томе и мене депешом редовно извештавати;

3., да се поред река и речица и осталих места изложених поплавама благовремено припреме сва могућна средства за превозе и спасавање, која имају или се могу набавити у дотичним местима;

4., да се на случај опасности сви грађани по § 327. т. 4. крив. законика принуде на рад око спасавања;

5., ако треба предузети и какве ванредне мере за спасавање, начелник окружни у смислу чл. 9. и 15. с обзиром и на чл. 13. став трећи зак. о уређењу округа и срезова, сазваће окружни скупштину у ванредан сазив, и њене ми одлуке послати на одобрење;

6. ако наступи потреба за брзо спасавање, полициске власти обратиће се за помоћ команданту војске дотичног места, ради чега сам се обратио молбом Господину Министру војном, да изда потребне наредбе командантима, и

7., да се власти поред Саве и Дунава обраћају за помоћ и Краљ. Срп. Повлашћ. Парабродском Друштву и њиховим агенцијама, јер је и Друштво за то умољено.

У смислу овога начелство ће издати свима подручним му властима наредбу са потребним упуством и стараће се о тачном извршењу.

ПБр. 2920.

9. фебруара 1909. год.
у Београду.

Министар
унутрашњих дела,
Св. Милосављевић с. р.

РАСПИС Свима окружним начелствима и Управи града Београда.

Чланом 1., у вези чл. 3., закона о трошковима управних власти регулисана је и за полициске чиновнике и служитеље стална накнада за путне трошкове, које учине у вршењу својих службених послова ван места свога сталног обитавања, а у границама својих округа и срезова. Ову накнаду они примају сваког месеца и она им припада само дотле, док врше службу, за коју је додатак одређен (чл. 4.).

Све што је законом о уређењу округа и срезова као и другим посебним законима прописано да врше полициски чиновници, то су њихови службени послови и кад ове послове врше у границама својих срезова и округа, они немају права ни на какву другу, особену накнаду путних трошкова, мимо оне одређене у чл. 3. закона о трошку управних власти, сем случајева где и у колико то закон изриком доушта. Сагласно с овим начелним

одредбама закона о трошковима управних власти и унесене су одредбе у чл. 5., 6., 7. и 8., по којима су административни чиновници дужни да наплате своје путне трошкове, по одређеној норми, од приватних лица за државну касу, кад по приватно — правној потреби ових врше своје службене послове.

Па и поред овако јасних законских прописа често се обраћају поједини полициски чиновници са тражбинама накнаде путних трошкова, које су противне напред изложеним законским прописима. Овакве су тражбине учестале у новије време, од како се у већем размеру врше оцене експроприсаних имања за потребу државних железница, у којим пословима суделују и полициски чиновници по законском наређењу, дакле, по службеној дужности.

По чл. 9. закона о заузимању непокретних добара (експропријација) за потребу грађења железнице у одбор за оцену експроприсаних имања улази, поред осталих, као члан и начелник окружни или његов заступник по службеној дужности. Овај посао начелници окружни или секретари начелства и начелници срески, као њихови заступници, врше у границама својих округа, односно срезова. Правилима која је прописао Министар Грађевина 22. марта 1901. год. Бр. 3765. регулисана је накнада путних трошкова за овакве службене послове, која важи и за техничке и за нетехничке чиновнике и службенике (в. чл. 2.). Ова је накнада већа од редовног, сталног додатка, који се даје чиновницима по закону о трошковима управних власти. Зато је у чл. 7. ових правила изриком прописано, да чиновницима и службеницима, који добијају накнаду путних трошкова по овим правилима, неће се рачунати ни давати за све то време редовни стални додатак, на путне трошкове, који иначе имају.

Одредба чл. 7. ових правила одговара и одредби чл. 1. и 4. закона о трошковима управних власти. За време, кад су полициски чиновници на раду као чланови одбора за експропријацију имања заузетих за потребу државних железница, они не врше своју редовну дужност у округу или срезу, те по томе и не чине никакве путне трошкове на вршење своје редовне дужности, а кад их не чине, онда немају права ни да траже ма какву накнаду за то. Прописима поменутих правила Министра Грађевина о накнади путних трошкова, као специјалним законским прописима, полициски чиновници могу да се користе само у оној мери, у којој ти специјални прописи допуштају. За све време рада на оцени експроприсаних имања они добијају као накнаду путних трошкова и километражу и дневницу по правилима, па зато немају права да за то време траже и редован додатак на путне трошкове.

Редован додатак, који се не издаје полициским чиновницима, за време док се баве на раду као чланови одбора око оцене експроприсаних имања за потребу железница, остаје као уштеда у државној каси на олакшање оне буџетске партије из које се и плаћају. Зато су и неумесне

молбе оних секретара окружних начелстава, који траже да се њима, као заступницима окружних начелника, издаје редован додатак окружних начелника, док се ови налазе ван редовне дужности своје.

Одсутне окружне начелнике секретари заступају по одредби чл. 20. закона о уређењу округа и срезова, дакле, по службеној дужности, за коју имају и свој редован додатак. А по последњем одељ. чл. 4. закона о трошковима управних власти млађи чиновник, кад заступа у дужности старијег чиновника, има права на додатак старијег чиновника само тада, ако је место овога упражњено, што у оваким приликама није случај.

На основу чл. 11. закона о уређењу округа и срезова, а у вези чл. 31., 48. и 49. закона о државном буџету препоручујем начелству—Управи да се у погледу издавања налога за издатке ове врсте у појављеним случајевима управља строго по законским прописима и објашњењу изложеном у овом распису и да овај саопшти на знање и управљање и свима полицијским чиновницима.

У исто време нека начелство преда у овереном препису овај распис и окружној благајни и месној контроли на знање и управљање.

Ако је и у колико је до сада у погледу исплате редовног додатка полицијским чиновницима у оваким случајевима урађено противно законским прописима, изложеном у овом распису, а на штету државне касе, начелство ће у споразуму са месном контролом и окружном благајном, предузети одмах потребне законске мере, да се више издате суме наплате и у државну касу унесу.

ПБр. 2921.

8. фебруара 1909. год.
у Београду.

Министар
унутрашњих дела,
Св. Милосављевић с. р.

СТРУЧНИ ДЕО

БЕРЛИНСКА ПОЛИЦИЈА

(НАСТАВАК)

Раденичко осигурање. — Један од најважнијих послова овога одељења је садејство у извођењу радничкога осигурања. Рад без капитала прилично је немоћан да одоли ђудљивим променама судбине, те отуда његовој заштити намењено радничко осигурање спада у најважније задатке данашњег социјалног законодавства. Овим се осигурањем отклањају штетна дејства, скопчана са неспособношћу за зараду, а тиме одржавају ниже народне класе снажним и способним за рад.

Према узроцима онеспособљења за рад ово се осигурање појављује у три облика: при само пролазним обољењима као болесничко осигурање, а при дужем онеспособљењу за рад као осигурање при несрећним случајима и осигурање на случај изнемоглости — инвалида, према томе да ли

је онеспособљење наступило услед несрећног случаја при раду или услед старачке изнемоглости и инвалидитета. Осигурање за несрећне случајеве сачињава прелаз од осигурања на случај болести ка осигурању на случај старости и онеспособљења; лечењем повређеног иде за истим циљем за којим и прво, у потпори онеспособљеног истоветно је са последњим. Али се оно не односи на све несрећне случајеве као инвалидско осигурање, већ само на унесрећење при раду, с друге стране оно у осигурању удовица и сирочади обухвата осигурање живота, што није случај код инвалидског осигурања.

Раденичко осигурање спада у јавно право. Оно не сачињава — одступајући од приватно-правног осигурања — двострани правни посао са давањем и примањем, већ регулише набавку средстава независно од давања.

Радничко осигурање и ако тежи истом крајњем циљу и свуда почива на принудној основици показује велику многострукост, која се испољава не само у три врсте осигурања, већ и у свакој од ових. Круг осигураника различан је; код осигурања на случај болести најужи, код осигурања на несрећне случајеве шири и код инвалидског осигурања најшири.

Да видимо укратко све три врсте ових осигурања.

1. **Осигурање на случај болести** заведено је законом од 15. јуна 1883. год., који је доцније имао важнијих измена. Принуди овог осигурања подлеже по правилу сви они, који за извесну награду, дакле несамостално, раде у индустрији, занатима или трговини.

Ово осигурање сачињава опште међусобно осигурање радника и послодавца и врши се код ових обавезних каса:

а) **местних болесничких каса**, које устављавају поједине општине за разне гране радности у томе месту;

б) **фабричких болесничких каса**, које образују предузетници већих индустријских предузећа за своје раднике;

в) **грађевинских болесничких каса**, које за своје раднике стварају сопственици већих грађевинских предузећа;

г) **еснафских болесничких каса**, које постоје на основу закона о радњама за ученике и помоћнике дотичних еснафа и

д) **рударских болесничких каса**, које постоје на основу закона о рудницима за рударске раднике.

Сем ових обавезних каса осигуранички обвезници могу се осигурати и код других потпорних каса, само што ће ово осигурање искључити оно код обавезних каса тек онда, ако оно пружа осигуранику законом предвиђену минималну помоћ код обавезних каса.

Осигураничке уплате врше послодавци за своје раднике које односној каси у року од три дана морају пријавити, недељно унапред, а у величини 1—4% од њихове просечне зараде, сходно статутима дотичне касе. Од ових уплата $\frac{1}{3}$ спада на послодавце, а $\frac{2}{3}$ на осигуранике.

За те мале недељне улоге, који према величини просечне зараде дотичних варирају између 14 и 36 фенига (18 и 45 пара

дин.), осигураници добијају поред бесплатних лекарских услуга и лекова још и $\frac{2}{3}$ њихове зараде или место овога бесплатно лечење у болници, санаторијуму или бањи, поред тога што и њихова фамилија добија половину зараде, за тим на случај смрти њихове фамилије добијају посмртну ренту у четрдесетодневној просечној заради умрлога. Такође и чланови осигураничких фамилија имају право на бесплатну лекарску помоћ, лекове и нешто новчане потпоре.

Управа ових каса је у рукама осигураника са извесним учешћем послодавца, а под надзором управне полицијске власти.

Сада има ове врсте осигураних радника округло 12.000.000, на које се годишње изда око 300.000.000 марака.

2. **Осигурање за несрећне случајеве** заснива се на закону од 6. јула 1884. године са доцнијим изменама. Овде је предмет осигурања накнада штете, коју осигураника лица претрпе повредом тела или смрћу, задешеном при раду. На случај несреће осигураници добијају бесплатну лекарску помоћ, лекове, потребна друга средства за лечење (завоје ит.д.) и ренту за све време трајања неспособности за рад (пуна рента — $\frac{2}{3}$ просечне годишње зараде при потпуном и делимична рента при делимичном онеспособљењу за рад) или бесплатно лечење у болницама са извесним делом ренте за фамилију. На случај смрти фамилија добија посмртнину, која износи најмање 50 марака, па се пење до петнајестог дела годишње зараде, као и извесну сталну ренту, на коју од дана смрти имају право удовица, деца испод 15 година, сиромашни родитељи и унучад која су остала без родитеља. Ова рента износи од 20—60% годишње зараде умрлог.

Цело ово осигурање сноси као предузимачки терет сами послодавци, који се ради тога удружују према браншама („Berufsgenossenschaften“), нпр. сви предузетници памучне индустрије образују за то место или ограничен предео удружење, које сноси осигураничке терете радника у тој бранши.

Пошто цео терет овог осигурања, које је прошле године обухватало око 20 милијуна лица и стало на 150.000.000 марака, сноси послодавци, то они њиме и управљају под надзором управне власти, са извесним ограниченим учешћем и самих радника.

3. Трећи члан у низу немачког радничког осигурања је **инвалидско осигурање**, засновано на закону од 22. јуна 1889. године који је у живот уведен 1. јануара 1891. године. Оно се односи на случајеве онеспособљења и старости.

Осигурање на случај болести и несрећног случаја отклања само један део недаћа, које прете радничком staleжу. Онеспособљења за рад услед дуготрајних болести, изнемоглости, услед каквог несрећног случаја који не стоји у вези са занимањем дотичног, или услед дубоке старости не тичу се ове две врсте осигурања, већ инвалидског осигурања, које обухвата све раднике у опште и сматра се као завршни камен у згради немачког радничког осигурања.

Сви радници, дакле, без обзира на врсту занимања и пол, преко 16 година старости и до 2000 марака годишње зараде, морају бити осигурани. Овој врсти осигурања могу приступити, али не морају, и они радници или приватни чиновници, чија годишња зарада износи од 2—3000 марака.

Инвалидску ренту добија сваки осигураник у случају трајног онеспособљења за рад, без обзира на доба старости, а старачка се рента задобија по навршетку седамдесете године живота.

Осигуранице у случају удомљења могу добити половину улога натраг.

Улози код овог осигурања врше се на тај начин, што се на нарочитој карти, коју местна полиција издаје, лепе т. зв. осигураничке марке, издате само за ову цел. Марке лепи сам послодавац, носећи половину улога сам, а другу половину држава од зараде дотичног.

Према величини зараде одређено је пет осигураничких класа, па према томе и поменуте марке имају пет вредности, од 14, 20, 26, 30 и 36 фенига и сваке недеље лепи се по једна.

Кад наступи случај ренте она се одређује према величини улога. Свакој се додаје још и 50 марака годишње као државни додатак.

(НАСТАВИТЕ СЕ)

Жив. А. Лазић

„О ДОКАЗИМА У КРИВИЧНОМ ПОСТУПКУ“

(Од д-ра Бож. В. Марковића, ванредног професора права на универзитету. У Београду штампано у државној штампарији Краљевине Србије 1908. Цена 5 лн. Прештампано из „Полицијскога Гласника.“)

Теорија кривичног поступка — слободно смемо тврдити — у нашој правној литератури мало је обрађена. (В. Правну библиографију Никетића). Осим једног старијег дела: *Теорија кривичног судског поступка* Дим. Радовића, које је у ствари само један ргџс ове науке, и другог слабијег дела: *Теорија судских доказа* П. Савића, у нашој правној литератури нема ни једнога већег научног дела, у коме би се детаљно и исцрпно излагала ова наука у целини или бар поједине њене партије. Према овоме, дело г. Марковића попуњава једну празнину у нашој правној литератури у погледу на ову науку, макар да је оно само једна партија науке кривичног поступка *о доказима*, јер се у њему специјално и детаљно студира тај важан део ове науке. Приказаћемо ово дело и да видимо како је у њему обрађен овај предмет.

У предговору своје књиге г. Марковић нам износи разлоге због којих је написао ову књигу. Ти су разлози: „прво с тога што је наука о доказима најважнији део кривичног поступка и друго с тога што су у том делу потребне највеће реформе.“ Износиће по том „колико је наша кривична процедура рђава и како се с њом не може да дође до правог циља који се кривичним поступком треба да постигне,“ — г. Марковић даље вели: да се старао „да што јасније и боље објасни све за-

конске одредбе које се односе на доказе и да на тај начин створи могућност истражницима и судијама да што правилније примењују закон.“

Видећемо ниже код појединих предмета, кад будемо разматрали ово дело, колико су правилна објашњења г. Марковићева о појединим законским одредбама и у колико је он постигао горњи свој циљ. У погледу пак на саму теоријску обраду ове партије науке крив. поступка *о доказима* ово дело г. Марковићева због своје добре и исцрпне обраде доста привлачи пажњу и може да буде од користи ономе који би тражио да комплетира раније прибављена знања општом наставом, у погледу пак на овај специјални предмет. Што се тиче пак поменутог практичног циља овога дела, који је г. Марковић хтео постићи, ово његово дело није без мана, јер у истом има погрешних и нетачних објашњења појединих законских одредаба крив. поступка, која се апсолутно не могу примити. Местимично ова су његова објашњења код неких важних предмета који се третирају у овој књизи и непотпуна, док су на другим местима у мање важним стварима и сувише опширна. Коментатору, који је поставио себи задатак: да даје упутства за правилну примену законских одредаба, (види предговор г. Марковића) поред неоспорно јаке теоријске спреме потребна је и пракса, да би му закључци о појединим законским одредбама били правилни. Г. Марковићу и покрај неоспорно велике теоријске спреме и знања ове науке — то мора признати и он сам, — оскудева пракса. А кад је реч о правилном објашњењу законских одредаба и њиховој примени, није довољна сама теоријска стручност, већ је потребно познавати све оне практичне нијансе кроз које пролази једна кривична истрага, да се добије прави појам извесних законских одредаба и њихов значај у ономе смислу у коме их је законодавац прописао. Јер, као што сама пракса без теоријског знања није довољна, исто тако ни сама теоријска стручност без праксе не даје подобност за то да закључци онога који коментарише закон морају бити неоспорно правилни.

Размотрићемо ово дело и доказати горњи наш беспристрастан суд о истом који смо већ изrekli, при чему ћемо већ и због самог простора овога листа исправити само неке важније погрешке, које се налазе у овој књизи. То чинимо у самом оном интересу у коме је г. Марковић написао ову књигу, па макар и не успели да га убедимо у погрешност неких његових објашњења.

* * *

Дело г. Марковићева *о доказима* подељено је у два дела. Први део *о доказу у опште* садржи: 1. појам доказа у кривичном поступку; 2. апсолутна и релативна истина; 3. теорија принудних законских доказа и слободног судијског уверења; 4. историјски развој доказа у туђинским законодавствима; 5. историјски развој доказа у српском кривичном поступку: I у старој српској држави, II у обновљеној српској држави; 6. доказна

теорија у данашњем законик у о кривичном поступку; 7. предмет доказа; 8. терет или дужност доказивања; 9. подела доказа; 10. рок доказивања.

Други део третира поједина доказна средства понаособ, а ти су: увиђај, вештачко мишљење, признање, сведоџба сведока, исправе и саставни доказ или доказ основима подозрења. Овај је део за нас важнији јер се у истом поред теоријског излагања код сваког доказног средства коментаришу поједине одредбе нашег зак. о крив. поступку које се односе на доказе, при чему има погрешних објашњења.

Научна обрада овога предмета *о доказу у опште*, у првоме делу, у опште је добра, јер су принципи и друге научне истине о појединим предметима у овоме делу довољно јасно изложени.

Учинићемо само једну напомену код овога првог дела.

Говорећи о системи доказа у кривичном поступку у старом српском праву, (стр. 49—76.), г. Марковић није побројао сва доказна средства која су била заступљена у доказном систему кривичног поступка у старој српској држави. Као таква, т. ј. доказна средства кривичног поступка у старом нашем праву, г. Марковић набраја ова: 1. заклетва и клетвеници или помагачи; 2. *Божеји суд*, чији су облици били: котао или мазија, правдање жезлом, судски двобој; 3. свод; 4. обличеније; 5. сведоци и исправе 6. признање.

Ну, осим ових доказних средстава у старом српском праву постојало је још једно доказно средство које г. Марковић овде није поменуо, а требало га је такође поменути поред оних који су горе побројани. То је доказно средство било: *правдање клетвом или идење у клетву* код кривичних дела паљевине и крађе кад је учинилац непознат. Ово доказно средство које се сачувало као правни обичај до наших дана у селу Берчиновцу, срезу заглавском, ми смо приказали у бр. VII „Бранича“ за 1897 год. одакле га узима г. А. Јовановић у својим „*Приносцима за историју старог српског права*“, као остатак из системе доказа који су постојали у старом српском праву. Рецитоваћемо овде у чему се састојало ово доказно средство. Кад се учини коме паљевина или крађа а учинилац је непознат и ни на кога се не сумња, онда се сељани скупе на одређено место састанка у селу и по старом обичају *пођу у клетву*. Тај правни обичај врши се овако: са запаљеним воштаним свећама окренутим к земљи, сељани иду у гомили и *куну* онога који је то дело учинио, оправдавајући на тај начин сваки себе и тако отклањају сваку сумњу од себе, сваки за се. У приказу овога обичаја у поменутом броју „Бранича“ под насловом: „Клетва као правни обичај за изналажење злочинаца“, поменути су и изрази које сељани том приликом изговарају вршећи ову клетву и изнет је аутентичан случај једне кривичне истраге о једној паљевини у коме један од сељана, неки Павле, није хтео са осталима *да иде у клетву* и да се куне. Због овога била је пала сумња на њега да је он учинио ово дело и истражна власт спроводећи га суду поред других основа

подозрења била је навела у тужби и то: „што оптужени није хтео ићи у клетву, кад су сељани по старом обичају ишли да се куну!“ Аугентичност овога правног обичаја несумњива је, јер је црпен из акта истраге и сазнања од поротника који су с нама судили ово дело и на наше питање у поменутом приказу овога обичаја: да ли је исти остатак из системе доказа у старом српском праву г. А. Јовановић у својим „Приносцима“, то потврдили.

Несумњиво је дакле да је осим оних доказних средстава у старом српском праву, које набраја г. Марковић, и *правдање клетвом или идење у клетву* такође било једно од доказних средстава у системи доказа у старом нашем праву које се одржало и за време Турака и требало га је такође уврстити поред оних које је поменуо г. Марковић.

(НАСТАВИЋЕ СЕ)

Милош М. Станојевић

ПОЛИЦИЈА У ФРАНЦУСКОЈ

Општи појмови о полицији — Организација полиције у Француској — Административна полиција — Полиција у Паризу.

(НАСТАВАК)

Да би странац потпао под одредбе закона од 8. августа 1893 год., довољно је да у Француској обавља извесну професију, трговину или индустрију; без икаквог је утицаја на закон ако је он у иностранству сачувао свој домицил или своју резиденцију. Према овоме, обвези пријављивања подлеже (једном за свагда) страни радници, који живе у пограничним местима суседних држава и прелазе преко дана у Француску у циљу рада у фабрикама пограничних департмана, а у вече враћају се у своју земљу, као год и страни агенти међународног друштва „*vagons lits*“, које служба приморава да се крећу по француским железницама. Странци, који долазе на нашу територију за извесно време у години, у циљу обављања трговине или ради вршења каквих других послова, морају сваки пут по доласку поднети нову пријаву. Ово и онда ако би долазили у исту општину, у којој су већ пријављени. И они странци, који су већ поднели пријаву о резиденцији, дужни су накнадно поднети и професионалну пријаву, ако би доцније отпочели да обављају какву професију, трговину или индустрију у Француској.

Пријаве, које се подnose према закону од 1893 год. уводе се у регистар странаца, према образцу који је прописало министарство унутрашњих послова под 23. августом 1893 год. И ове пријаве садрже исте рубрике, као и оне о резиденцији, и морају такође бити поткрепљене доказима. Листови регистра удешени су на форму талона и купона. Одсечени купон предаје се подносиоцу пријаве по наплати 2-10 до 2-30 дин. таксе. Ове таксе не ослобађају се ни посве сиромашни радници, већ им се оставља један рок у

коме је морају платити, ако неће да буду кажњени.

Ако странац промени општину у којој је становао, дужан је у року од два дана по доласку у ново место визирати реверс о ранијој пријави код надлежног општинског председника или полицијског комесара. Виза се ставља на полеђини реверса, и мора бити поткрепљена званичним печатом надлештва које ју је ставило.

Поменули смо већ, да је закон од 1893 год. у погледу казне много строжи од декрета од 1888 год. И доиста, он кажњава: 1. новчаном казном од 50 до 200 динара странца, који се није пријавио у прописаном року, или који одриче да покаже свој реверс о пријави на први захтев власти; 2. новчаном казном од 100 до 300 динара, а ако има место и привременом или неодређеном забраном бављења на француској територији, странца који намерно поднесе лажну или нетачну пријаву. Поред овога, он кажњава полицијском казном сваку личност, која прими на рад странца за кога зна да нема реверса о пријави. Дужност је општинских председника да достављају прокуратору републике странца, који у прописаном року не испуне обвезе закона.

Резултати закона од 8. августа 1893 год. централизовани су у окружном или среском начелству на исти начин као и код пријава за резиденцију, али само у различним регистрима.

Поменимо на завршетку, да су странци у Француској потчињени још и свима законима полиције и сигурности, који су према чл. 3 грађан. закона обвезни за сва лица која живе на француској територији.

в) Фабрикација лажног новца.

Фабрикација лажног новца интересује, на првом месту, државу, која има монопол на ковање и издавање новаца, и чији би кредит брзо и озбиљно био поколебан, ако строга репресија не би зауставила циркулацију лажног новца.

Да би се што више отежала израда лажног новца, под 30. мартом 1904. год. донет је закон ове садржине.

Чл. 1. Забрањено је употребљавати и набављати, без претходног одобрења, машине, апарате или инструменте, који су способни за фабрикацију лажног новца.

Одобрења издају: у Паризу и општинама које припадају под париску полицију, управник полиције; у окрузима: окружни начелник за срез у коме је окружно место, а срески начелници за остале срезове.

Без овог одобрења не смеју се апсолутно никоме дати поменуте машине, апарати или инструменти.

Чл. 2. Јавном административном уредбом прописује се на које се машине, апарате и инструменте односи чл. 1., регулисати форма и услови одобрења које овај члан предвиђа и прописати све потребне мере за извршење овог закона.

Чл. 3. Свака повреда одредаба овог закона или јавне административне наредбе, издате у циљу његовог извршења, казниће се новчаном казном од 16 до 1000 динара и конфискацијом без дозволе упо-

требљених, набављених или издатих машина, апарата или инструмената.

На случај поврата, казна ће бити од 500 до 2000 динара, независно од конфискације речених објеката.“

г) Употреба оружане силе.

Да би се одржао јаван ред и осигурало извршење закона, понекад је потребно обратити се за помоћ оружаном сили. Помоћ ова може се добити само по нарочитом захтеву, који се опет врши у нарочито прописаној форми.

Грађанске власти, које могу захтевати употребу оружане силе, ове су: окружни и срески начелници, председници општина и њихови помоћници, генерални прокуратори код апелационих судова, прокуратори републике код првостепених судова и њихови помоћници, председници апелационих и првостепених судова, истражне и кантоналне судије, полицијски комесари, војно-судске власти, председник ратног савета, владини комесари и официри судске полиције, а у хитним случајевима и жандармеријски официри и подофицири.

Грађанске власти дужне су — кадгод је то могуће — споразумети се са војном влашћу пре поднетог захтева за употребу оружане силе. Одобрење за употребу оружане силе може се дати и ова употребити само у границама територијалне надлежности и онога који одобрење даје и онога који силу извршује. Захтев за употребу жандармерије треба, у принципу, упутити њеном команданту у срезу, у коме ће се жандарми употребити, а у хитним случајевима директно команданту бригаде.

Сваки захтев за употребу оружане силе мора бити писмен, датиран и потписан; они који се односе на употребу жандармерије, морају бити редиговани у смислу чл. 75. декрета од 20. маја 1903 год. о њеној организацији и служби.

Захтеви за употребу редовних трупа морају бити написани у форми, која је прописана чл. 7. зак. од 3. августа 1871 године.

Ни у ком случају, у захтеву за употребу оружане силе не могу се употребљавати императивни изрази: „наређујемо“, „препоручујемо“, „хоћемо“ и т. д.

У хитним случајевима, оружана сила може се захтевати телеграфом или телефоном, али не сме ступити у акцију без писменог захтева.

У својим захтевима за употребу оружане силе представници власти дужни су јасно објаснити и детаљисати повод својих захтева и циљ који се употребом оружане силе има постићи. После овога они се не могу, ни под којим видом, мешати у војничке операције, за које су искључиво надлежне војне власти, и за чије су извршење једино оне одговорне. Целисходно је, при том, да се представник грађанске власти и војни старешина још у почетку, приликом решавања о употреби оружане силе, претходно споразуму о свакој важнијој мери и одлуци. Представник грађанске власти самим тим што је захтевао употребу оружане силе, пошто је констатовао своју сопствену немоћ, примио

је на се одговорност за овај свој поступак. Ако је тражио да се употреби оружје, а намеравани циљ може се постићи и другим, блажим средствима, војни старешина, пре него што почне да ради, дужан је да му на ово скрене пажњу, и да му ова средства нарочито означи. Одређене трупе употребљују оружје у овим случајевима: 1. ако буду нападнуте или се ма каква насилна средства против њих употребе, и 2. ако на други начин не могу да одбране терен који заузимају, или места која чувају. У осталим случајевима могу радити само по захтеву цивилне власти.

У случајевима метежа на јавном месту, командант трупе известиће одмах најближег цивилног официра (ако овај није присутан) и даље ће поступити по чл. 3. закона од 7. јуна 1848 год.¹⁾

Ако се трупа пред гомилом налази у једном од горе поменутих два случаја (т. ј. ако је нападнута), она ће употребити оружје и без обзира на пропис чл. 3. закона од 1848 год. При свем овом, командант трупе, ако није спречен изненадним нападом, треба да извести нападаче лупањем добоша, једном или више пута, или гласном опоменом, да ће се наредити употреба оружја. Пре него што ватру дефинитивно нареди, треба да сачека да протече извесно време, ну с тим да ово не буде опасно за сигурност трупе или места повереног њеном чувању.

(НАСТАВИТЕ СЕ)

ПСИХОЛОГИЈА ЗЛОЧИНА И ЗЛОЧИНЦИ СПЕЦИЈАЛИСТЕ

(одељак из дела «Психологија злочинца»)

од д-ра Ериха Вулфена
државнога тужиоца у Дрезди

(НАСТАВАК)

Фебруара 1886. године приспела су два члана поменуте интернационалне банде — Јунино и Роландо — у Штрасбург и одсели код гостионичара Цимерлина. Још су првога дана, на згодан начин показали да имају код себе много новаца. Један је од њих, као, добио велике новце у Монаку и показивао је (свакако лажан) чек од преко 57.000 франака. Други је био наследник од неколико милиона, али је због своје наклоности ка расипању био под нарочитим надзором. Једног се дана један од злочинаца вратио из вароши са једном касетом, коју је купио ради тога, да у њој чува хартије од вредности и новац свој и свога пријатеља. Замолио

¹⁾ Овај законски пропис гласи: «Ако би се оружана или ненаоружана гомила скупила на јавном месту, председник општине или један од његових помоћника, а у одсуству њиховог полицијски комесар или сваки орган јавне силе или извршне власти, који носи тробојну ешарпу, изаћи ће на лице места. Доказак представника власти означити се добошом. Ако је гомила оружана, представник власти позваће је да се повуче и растури. Ако овај први позив остане без последица, следоваће му други, коме ће претходити лупање у добош. На случај отпора, гомила ће се силом растерати. Ако је гомила ненаоружана, представник власти, после првог лупања добоша, посаветоваће грађане да се разиђу. Ако се не разиђу, позваће их трипут да то учине. На случај отпора, гомила ће се силом растерати.»

је Цимерлина, да овај донесе своје папире од вредности, да би извршио пробу, могу ли њихови папире стати у касету. Цимерлин метну унутра једну рпу папира од вредности, новчаница и новца; злочинац закључа касету и замоли гостионичара да узме к себи касету до сутра, када ће он доћи са својим пријатељем, да му покаже шта је купио. Идућег дана дођоше оба злочинца и изјавише, да морају отпутovati у Рим да подигну неких 60.000 франака. За то време требало је Цимерлин да причува и њихове папире од вредности, које су они међутим метнули у касету. За тим су хтели да пробају, да ли би касета могла да стане у њихов путнички кофер, који су донели собом, да би је доцније могли и приликом путовања имати крај себе. У коферу су имали другу касету, са свим једнаку са оном у којој су били новци и папире од вредности, те је при изношењу из кофера врло брзо и спретно промене.

На исти је начин Јунино 1887. године у Луксембургу однео једноме човеку двадесет и две хиљаде франака.

У оваквим случајевима приближује се крадљивац варалици и показује и његову психологију.

О специјалитету крадљиваца јувела износи лепе податке Karl Singer (Berliner Lokal-Anzeiger 1908).

Крадљивац јувела никако није «обичан» злочинац, чија би сама појава уливала подозрење и неповерење. Напротив, мора увек да је одевен по најновијој моди, мора да се појављује под звучним именом и да је врло умешан хошштаплер, како се неповерење његове жртве не би и сувише рано пробудило и разбило брижљиво смишљени план. Кад «ради» у јувелирској радњи, његове су руке обучене у најфиније рукавице, а у руци од капута, који је из атељеа првога енглескога кројача, кокетно је заденут цвет дотичне сезоне. Егзотична пантљичица од ордена избачена је већ одавна из гардеробе злочинаца као ствар отрцана, која сувише пада у очи.

Частољубље вичнога крадљивца јувела несравњиво је и можда га превазилази само издржљивост, са којом изводи он свој дуго припремани план. Та га околност и чини тако опасним. Великоварошки јувелири, разуме се, чувају се по могућности од крађа, пошто су се, услед многих штета, добро опаметили. Од неколико година, на пример, уобичајено је код јувелира, да муштеријама показују прстење само у кутијама, по којима је прстење поређано у правилне редове; чим би који прстен био продат, одмах би јувелир попунио његово место новим, те је тако само један поглед на кутију довољан да примети крађу, пре но што би крадљивац још и на врата изашао. Но и та мера није се показала као са свим успешна; пре годину дана оштећено је много берлинских јувелира на тај начин, што је злочинац улазио у радње као купац и крао скупочено бриљантско прстење, умећући на њихово место опет право бриљантско прстење, само знатно мање вредности. Крадљивац

јувела је врло често у исто време варалица и хошштаплер.

Пре повише година извршена је у Бечу једна необично рафинирана превара са јувелама. У једној од првих јувелирских радњи у средини вароши појави се један млад, елегантан кавалер и изабра једну драгоцену бриљантску огрлицу с тим, да се ова заједно са његовом посетницом — на њој је поред адресе стајало име Le Comte de N... — однесе славној певачици Марији Ренард, која је тада била на бечкој дворској опери. Налог је требало да се одмах изврши, пошто је накит био случајан поклон. Рачун је требало донети по подне у његов стан, где ће бити исплаћена цела сума. Јувелир је био један од најобазривијих трговаца и стао се предомишљати кад је гроф отишао; најзад се реши, да му ништа неће шкодити, што ће накит само послати госпођици Ренард. Ако му рачун не буде по подне плаћен, лако ће узети накит натраг. За то су му давали довољно гаранције позив и имање саме уметнице. Да би се избегла свака случајност приликом транспорта, трговац пошаље своја два помоћника, у затвореним колима, са накитом у стан уметнице; они извршише испоруку, срећни, што се никакав малер није десио. Госпођица Ренард је помислила да је то нека забуна, кад је прочитала грофову карту, чудећи се, да јој је то име баш са свим непознато. Помоћници јувелиреви били су радосни што су накит донели на назначену адресу, те да не би имали исту непријатну замудност, да накит враћају у радњу, замоле уметницу, да задржи накит код себе док се ствар не објасни, и уметница се сагласи са тим предлогом.

Кад је јувелир по подне послао рачун за наплату, покаже се, да гроф де Н... никад није ни становао у назначеној кући, и да у опште и не постоји. Јувелир онда отрчи лично госпођици Ренард и, на своје велико запрепашћење, сазна од ње, да је одмах на пола сата по предаји накита дошао к њој један младић, представио се као помоћник јувелирев и накит однео. Млади је човек са највећим узбуђењем причао, како је он у брзини променио адресу и да ће за то изгубити место, ако што пре не исправи своју грешку. Уметница је, смејући се, умирила узбуђенога младића са речима: «Ја сам одмах рекла, да то мора бити нека забуна». По том му је предала драгоцени накит, добивши, разуме се писмену потврду о пријему накита на штампаној карти са фирмом јувелиревом. У пркос најживљем трагању полиције и њених органа, није се успело, да злочинац буде предат правди, нити пак да се накит пронађе.

Јединствен у криминалној историји стоји чувени случај са преваром, која је седамдесетих година извршена код једнога од првих париских јувелира у Rue de la Paix. Једнога дана дошла је к њему једна елегантно обучена, отмена дама и представила се као жена једног чувеног париског лекара за душевне болести, чија се кћи баш у то доба верила са једним аристократом из старог француског племства. Тада се у париским друштвима врло живо коментарисало то верење носиоца

једнога од најстаријих француских имена са једном простом грађанком; за то није ни јувелиру ништа пало у очи, што је та дама хтела код његове светске фирме да изабере прави краљевски свадбени поклон својој кћери.

Најдрагоценије ствари са стоваришта изнете су на углед и избор, али госпођа се никако није могла решити шта да узме; колебала се између једнога бриљантскога накита и једне необично скупе гарнитуре рубина, ретке лепоте. Најпосле дође на мисао, да остави ужи избор своме мужу, те затражи од јувелира, да по једном своме помоћнику пошаље оба накита у стан њеноме мужу, који услед своје велике праксе није у могућности да лично посети радњу. После малог устезања јувелир пристаје на то, метне у једну гвоздену касету оба накита, чија је вредност премашала суму од 600.000 франака, закључа је и кључ преда своме поверљивом помоћнику радње. Напољу је стајао већ спреман купе госпођин, те помоћник уђе у њ заједно са госпођом, повевши собом и касету, и одвезоше се у санаторијум чувенога лекара.

Кад су приспели у собу за примање, госпођа остави помоћника да ту причека неколико минута, а она уђе са јувелера у собу за ординирање код свога мужа. Помоћник је чекао једно четврт сата, за тим и друго, али госпођа се никако није враћала, те поче бивати нестрпељив и најзад уђе у собу славнога лекара. Зачудио се, кад је видео да ту нема госпође, и најпре узнемирено, а после све нервозније исприча разлог зашто је дошао. Лекар му је благо саветовао, да се умири, и не улазећи у питање о јувелера. Помоћник је бивао све несноснији и најзад је почео да виче и бесни, те лекар нареди да му се обуче лудачка кошуља и да се стрпа у једну ћелију.

После неколико сати фирма је приметила да јој се не враћа поверљиви помоћник и телефонски се распита о њему код психијатера; тек се тада објаснило, да је фирма пала као жртва једне од најпрепреденијих варалица. „Госпођа“ је испричала лекару врло жалосну историју о своме несрећном, душевно болесном сину, који напољу у салону чека, и кога је већ неколико недеља спопао уображење као да су му отети некакви накити од огромне вредности. Умолила је славнога лекара да уложи сву своју вештину не би ли излечио младога човека и платила му је трошкове, колико су износили за првих четрнаест дана синовљева бављења у професоровом санаторијуму; за тим је умолила још и то, да је лекар пусти да се удаљи из куће на други излаз, како би избегла бол, који би јој задао растанак са њеним љубљеним сином. Лекар је појмио незгодан положај матере и учинио јој је по молби. Варалица је умукла са јувелера и никада се више није дала видети.

(НАСТАВИЋЕ СЕ)

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Учињена су нам ова питања:

I

Суд општине брестовачке у срезу неготинском, актом својим Бр. 151, пита:

„Моли се уредништво за објашњење: Кад председник општинског суда да оставку пре одслуженог рока, а кметови и даље остају на својим положајима, онда ко треба да заступа председника у дужности до избора новог председника, пошто се досадањи председник одмах разрешава од дужности.“

У закону о општинама није предвиђено нигде када се сам председник уклања са дужности; већ чл. 121. општин. закона говори о смени свију: председника и кметова, и онда, разуме се, мора одборник, који је изабран од одбора, вршити дату му дужност, али овде тај случај не постоји.“

— На ово питање одговарамо:

По чл. 88. закона о општинама, за заступање важе наређења чл. 38. истог закона, сем случајева чл. 121. 122. 148. и 151. овога закона.

Према томе, кад председник да оставку и ова му се одмах уважи, у дужности ће га заступати писмен кмет, а ако овога нема онда по годинама најстарији кмет.

II

Суд општине варошице Кучева, актом својим Бр. 373, пита:

„По тачки 5. измена и допуна у закону о уредби и наплаћивању механичког акциса од 1907. године, акцис механички наплаћује се од механика и кафеција у варошима и варошицама по 8% од годишње кирије локала у коме се радња обавља.“

Поједини сопственици зграда у овој варошици удесили су са закупцима, па уговоре о закупу обично своде на мале суме годишње закупне цене само с тога, да с једне стране опште државу што би плаћали мању порезу на зграде и обрт, а са друге пак стране да опште општину, што би плаћили мањи акцис него што би према стварној годишњој кирији требали да плате. Оваквоме злу суд не зна како ће на пут стати, јер се они обично бране уговорима о закупу.

Осим овога, у уредби није прецизирано питање о томе: како ће се акцис нарезивати оним лицима, која сама обављају радње у својим сопственим зградама и како ће се њима одмеравати стопа годишње кивије.

С тога је суду част умолити уредништво да му у првом наредном броју одговори:

1. Има ли пута и начина, да се акцис механички од оних лица, за која суд има непобитне доказе да су уговор о закупу на сумњивој и неистинитој основи закључили, стане на пут, те да акцис плате према стварној годишњој кирији или им се за мерило кирије мора узети уговор.

2. Како ће се нарезивати акцис оним лицима, која сама обављају радњу у својим сопственим зградама.

3. Имају ли заинтересована лица места жалби противу решења општ. суда о разрезаном акцису и коме.

Моли се уредништво да ово суду што пре објасни нарочито с тога, што се суд овај први пут данас обраћа са питањем, а сем тога да би знао колику ће суму прихода од акциса у свој општински буџет унети.“

— На ово питање одговарамо:

Кадгод постоје писмени уговори између закупца и сопственика зграда, било да су потврђени влашћу, било да су обострано признати, онда се они морају узети као основица и мерило за наплату акциса.

Тек ако би се каквом јавном исправом утврдило друкчије стање, могао би наступити случај казне, коју предвиђа тачка 5. закона од 7. марта 1907. године.

За оне кафане и механе, где нема купаца, него их сами сопственици држе, закон није прописао начин, на који ће се изналазити величина кирије.

Према томе, да би се заштитио и интерес општине од појединаца, а и интерес ових од општине, саветно је, да се кирија ових зграда изналази увек оценом три вештака, од којих би по једнога бирали општински суд и сопственик зграде, а трећег ова двојица, као што је случај и за све спорове по грађанском судском поступку.

Против свију одлука власти, појединци имају право жалбе вишим властима према чл. 27. Устава земаљског, па и против одлука општинских власти, које би биле донесене по овој уредби и закону, појединци имају право жалбе првој претпостављеној надзорној власти.

III

Г. Бора Младеновић, учитељ у Врановцу, пита:

По чл. 71. закона о непосредном порезу молим уредништво за ово обавештење:

1. треба ли жена, чије имање ужива муж, да плаћа лични порез и бир;
2. треба ли учитељица, удата за учитеља, да плаћа бир свештенички.

Повода за објашњење по овоме дају ми пореска одељења, која различито поступају у оваквим случајевима, па често пута и једно исто одељење разнолико врши овај разрез.

Нарочито налазим да је несправедно да један дом плаћа два бира за једне исте свештенорадње.“

— На ово питање одговарамо:

По чл. 71. закона о непосредном порезу, лични порез не плаћају удате жене, ако њихово имање, које су донеле као мираз, пријављују њихови мужеви.

Али плаћају лични порез све оне удате жене, које воде ма какву самосталну радњу или занимање на своје име.

Према томе и учитељице плаћају лични порез.

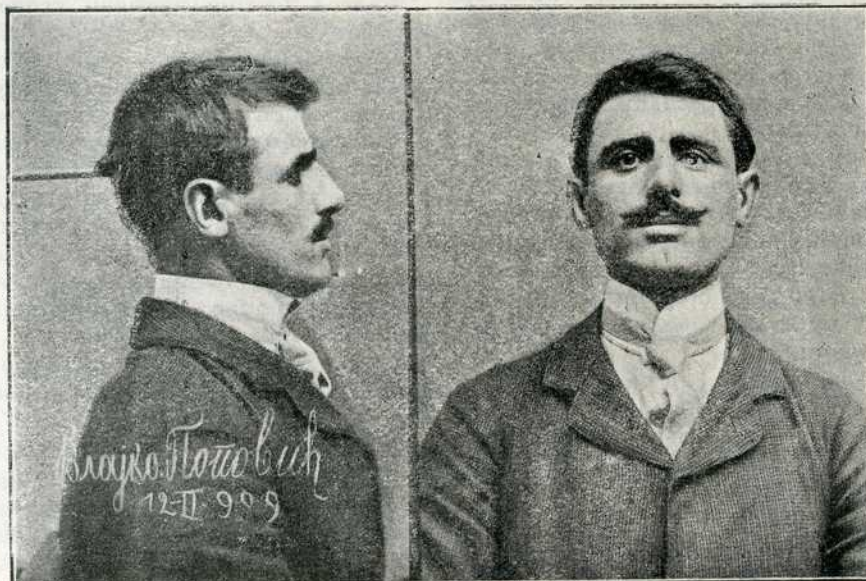
По чл. 6. закона о уређењу свештеничког стања, свака пореска глава плаћа годишње по 2 динара на име бира.

Како су и удате учитељице пореске главе, то су и оне дужне плаћати овај бир.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ИЗ ПОЛИЦИЈСКОГ АЛБУМА

Ова два лица допутовала су 11. тек. м-ца из Бугарске у Београд и још истог дана предузела неке кораке, да дођу до једне бомбе, за коју су поверљиво изјављивала да хоће да је употребе противу бугарског владоца, када

се овај буде враћао из Петрограда, преко Рущука, у Бугарску.

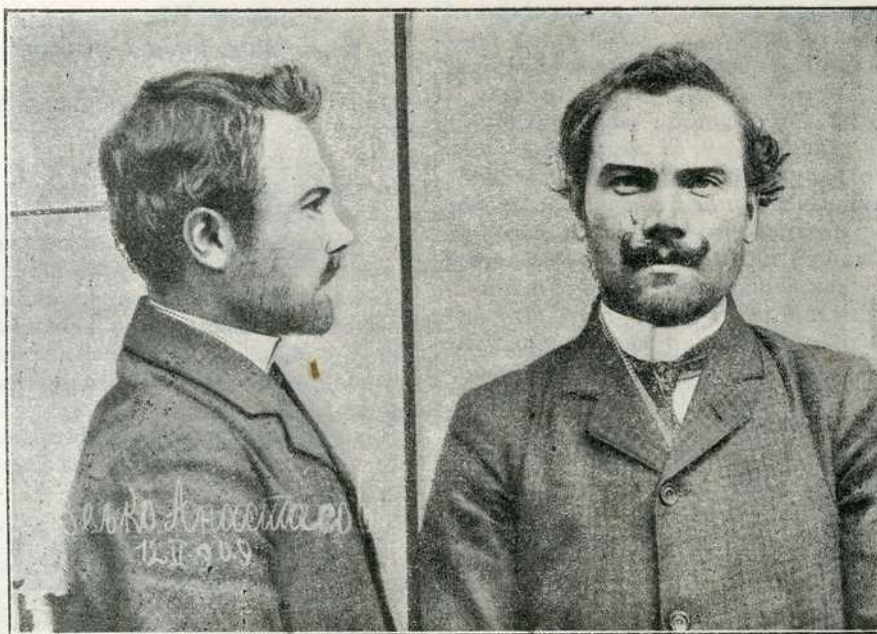
После овога и још неких других предузетих корака за постигнуће наведенога циља, Управа града Београда их је позвала ради утврђења ко су ова лица и ради чега су овде дошла. Један

путе цељи, те их је Управа после таквих њихових протоколорних изјава задржала у привтору.

Ма да њихов умнишај не изгледа озбиљан, ипак је он био у стању да произведе штетне последице у односима између две суседне државе, те је ради расветљења овога догађаја потребно на првом месту утврдити ко су и каква ово лица. За Влајка се већ у неколико зна да је врло сумњива личност, и да је у Бу-

гарској био осуђен на годину и по дана затвора због прављења лажног новца.

Ко би што о овима знао моли се да то достави Управи града Београда с позивом на бр. 7555.

од њих изјавио је да се зове **Влајко Поповић**, да је родом из Стрелца у окр. пиротском, али да од пре три године живи у Бугарској, бавећи се штројачким послом, а други је изјавио, да је **Вељко Атанасов**, студент из Софије, што се по његовим интелектуалним особинама не би дао закључити.

Обојица су после малог устезања признали, да су овде заиста дошли ради напред поме-

ПОТЕРЕ

Милорад Дравић, обућарски момак, из Београда, ноћу између 11. и 12. тек. м-ца извршио је опасну крађу Јеврему Живадиновићу, бив. кафеџији, и побегао.

Милорад је стар 16—18 година, сувоњав, у опште црномањаст; од одела има: дугачак

црни зимски капут и црни шешир са великим ободом.

Препоручује се свима полицијским и општинским властима, да Милорада најживље потраже у кругу своје власти и нађеног стражарно спроведу кварту дорћолском с позивом на акт Бр. 1456.

Стојан Илић, шкембар и **Стојан Јовановић**, кројач, обојица из Београда, који имају да одговарају за извесно казниво дело код кварта врачарског, налазе се у бегству.

Позивају се све полицијске и општинске власти да их потраже и о резултату трагања известе Управу града Београда.

Живко Урошевић — **Јовановић**, слуга, стар 16—17 година, извршио је крађу новца своје газди у Београду и побегао.

Препоручује се свима полицијским и општинским властима да именованог потраже и нађеног спроведу кварту савамаалском с позивом на акт Бр. 1468.

Вељко Јосиповић, који је пресудом суда општине косјерићске од 21. децембра прошле године кажњен са 20. дана затвора и 4 м-ца полицијског надзора, налази се у бегству.

Нека га све полицијске и општинске власти живо потраже и нађеног спроведу начелнику среза црногорског с позивом на депешу Бр. 1471.

Непознати крађивац ноћу 12. тек. м-ца обио је стражару Бр. 62. која се налази код марковачке железничке станице, и из исте украо: једну брзометну пушку Бр. 5577. мод. 99. године, једну фишеклију са 40 убојних метака за исту пушку, 12 револверских метака и 120 динара у готовом новцу.

Обраћа се пажња свима полицијским и општинским властима на појаву покрадених ствари и препоручује им се, да непознатог крађивца најживље потраже и о резултату известе Управу града Београда с позивом на акт Бр. 7824.

ТРАЖИСЕ

Михајла Вукашиновића, поштанског служитеља на железничкој станици, који је пре кратког времена отумарао од своје куће, тражи квартал савамаалски. Михајло је стар 45 година, прилично развијен, високог раста, црне косе, и у опште црномањаст; на себи има цивилно одело, а на глави штофан шешир.

Позивају се све полицијске и општинске власти да именованог потраже и нађеног упуте поменутом кварту с позивом на акт Бр. 1867.

КРАЂА СТОКЕ

Ноћу између 16. и 17. овога месеца непознати крађивац украо је два вола Живану Јефтићу, трговцу из Стенојевца. Један је во жуће длаке, перастог репа, а други је зелене длаке. Оба су вола матора 8—10 година. Депеша начелника среза посавског Бр. 2539.